

Derya Sazak - Milliyet, 25.03.2012

<http://cadde.milliyet.com.tr/2011/07/24/YazarDetay/1519649/Ada>

Ada

Azra Erhat Mavi Yolculuk'ta Gökçeada'yı(İmroz) şöyle anlatır:

"Denizin diplerinde ta uçurumlarda, Tenedos'la(Bozcaada) kayalık İmbros arasında, bir mağara vardır, geniş, kocaman. Durdurdu orada atları Poseidon, yeri sarsan..."

Homeros'un İliada'sında deniz tanrısı Poesidon'un kanatlı atlarının barındığı mekan olarak geçiyor İmroz.

Günümüzde ise küreselleşmenin hızına meydan okuyan "Cittaslow", yavaşlatılmış kentler ağının üyesi, yerel kimliğini, dokusunu korumaya çalışan Türkiye'nin en batısındaki adası.

Lozan'da mübadele dışı bırakılmış.

Adanın 1960'lardaki nüfusu TC vatandaşı Rumlardan oluşuyor.

Kıbrıs'taki çatışmalar, Akdeniz'deki kıvılcımı İmroz'a sıçratıyor. Köyler boşaltılıyor. İkinci dalga 1974'te geliyor.

O arada adaya bir cezaevi yapılıyor. Anadolu'da mahkumiyetlerini tamamlamak üzere olan tutuklular son yıllarını burada tarım yaparak geçiriyorlar. Bağ bahçelere, Rumlara ait damlara yerleştirilen adanın bu yeni sakinleri(!) nüfus dengesini değiştiriyor.

Bugün İmroz'un 6 bin olan nüfusu içinde Rum vatandaşlarımızın sayısı 300'ü geçmiyormuş! Köylerin adı değişmiş, okullar kapatılmış, kiliseler bakımsızlıktan yıkılmış.

Dereköy(Skinudi) 1950-60'lı yıllarda nüfus ve hane olarak Türkiye'nin en büyük köyü iken tümüyle boşaltılmış. Harap olmuş. İnsansız bir film platosu gibi.

Azra Erhat, Mavi Yolculuğa çıktıkları 1960'ların başında Rum köylerinde ortak söylenen türkülerini anlatır.

Kaleköy(Kastro), Fener Rum Patriği Bartholomeos'un köyü Ayatodori(Zeytinli), Tepeköy(Agridia), Eski Bademli(Giliki) olanca güzellikleriyle ada kültürünü günümüze taşıyor. Tepeköy'ün şaraplarıyla ünlü mekanında Barba Yorgo şöyle yazmış:

"İki yabancı gibi karşılıklı iki yakada uzo ve rakı ile dumanlı kafaları, dillerinde aynı şarkı, dudaklarında aynı tebessüm kim inanır ki düşman olduklarına." Son yıllarda Türkiye'nin azınlıklar konusundaki politikasında yumuşama, vakıf mallarının iadesi, okul ve kiliselerin onarımıyla "eski günler" canlanmaya başlamış. Adayı terk eden İmrozlular az da olsa dönmeye başlamış. Paskalyalar coşkulu geçmeye başlamış. Yaşlı Rumlar akrabalarıyla kucaklaşmış.

Gökçeada bugün gözde bir turizm merkezi. Ağırlaştırılmış bir yaşama doğru kaçış noktası. Nevruz için doğru seçim yapmışız!

Kaleköy'de Anemos'ta kaldık. Yakamoz'da güneşin batışını izledik, Mustafa'nın Kahvesi'nde damla sakızlı kahve içtik. Eğitimci dostumuz Kemal Yazgan'ın Zeytinli'deki terasından "yeşil deniz"e benzetilen vadiye uzandık.

Adada organik tarım yapılıyor, keçilerin, kuzuların serbest dolaşım hakları var.

Gökçeada sörf ve dalış merkezi.

Soğuğa aldırılmadan Kefaloz'da denize girdik. Poseidon'un atlarını göremeseniz bile mavi cennete dalebilirsiniz.

Dileğimiz bu güzel yerin çarpık yapılaşmaya, gürültü ve kirliliğe teslim olmaması.

Merkez'deki görüntüler tehlike çanlarının habercisi. Umarız Homeros'tan miras güzellikler geleceğe taşınır.